

Labádi Lajos

1953–2019

A volt vármegyeháza homlokzatán lengő fekete zászló jelezte 2019 júniusában a Szentes városát és a közgyűjteményi szakmát sújtó pótolhatatlan veszteséget. Az elmúlás szomorú szimbólumát a fájoan korán, élete 66. évében elhunyt kollégánk, igazgatónk, barátunk, Labádi Lajos emlékére helyeztük el. Még most is hitetlenkedve írom az emlékezés sorait, pedig tudtunk a súlyos betegségről. A kórházi ágy mellett mégis bíztunk a felépülésben és a jövő terveinek megvalósulásában. Reményeink egy pillanat alatt semmivé foszlottak.

Labádi Lajos 1953. szeptember 3-án született Szentesen. Alsó- és középfokú tanulmányait szülővárosában végezte. A szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán 1977-ben magyar–történelem szakos tanári diplomát, 1982-ben az Eötvös Lóránt Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán levéltárosi oklevelet szerzett. A főiskola befejezését követően a Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Levéltárának lett munkatársa, amely egyetlen munkahelye volt pályája során. 1977-től segédlevéltáros, 1980-tól levéltáros, 1987-től főlevéltáros, 1995 és 2010 között a levéltár igazgatója, 2011-től főtanácsos.

Kutatási területe a közigazgatás- és politikatörténet, sajtótörténet, építésztörténet, heraldika, biográfia. Főbb kutatási korszakai a neoabszolutizmus és a dualizmus kora, illetve a Horthy-korszak. Több önálló és társszerzőkkel írt munkája jelent meg nyomtatásban, köztük számtalan hiánypótló, elsőként megkutatott forrásanyagra épülő szintézisek és alapmunkák szerzője volt. *Szentes város közigazgatása és politikai élete (1849–1918)*, *Szentes (Városismertető album)*, amely két kiadást is megélt. Szentes többszázéves történetét időrendben bemutató *Szentes története évszámokban. Várostörténeti kronológia (1075–1945)*, a *Szentes város díszpolgárai 1881–2007*, illetve *A szentesi városháza építéstörténete* címmel megjelent munkái, a műfaj módszertanában is újat nyújtottak.

A történelem segédtudományai közül leginkább a címertert foglalkoztatta. 1989-ben jelent meg *Szentes címertörténete* címmel írt tanulmánya. Ezt követően hat község címerének történetét kutatta és tervezte meg. A címerek tervezésekor fontosnak tartotta, hogy a „tudomány is érvényesüljön, de a község lakói is megtalálják a címerben múltjukat és a jelenüket. Érzelmileg is azonosuljanak a jelképpel és büszkén vállalják azt”.

Ismeretterjesztő cikkei évtizedek óta jelentek meg a Szentesi Élet hasábjain, de a Honismeret, a Levéltári Szemle, az Orvostörténeti Közlemények és a Bácsország szerzői között is megtaláljuk a nevét. Rendszeresen tartott tudományos és ismeret-

terjesztő előadásokat. Publikációi megkerülhetetlen források a helytörténet kutatásával foglalkozó tudományos és amatőr kutatók számára. Több mint húsz kötet, köztük több kézikönyv és tanulmánykötet szerkesztője. Nemcsak szerkesztője, hanem elindítója a Szentesi Levéltár által megjelentetett Szentesi Műhelyfüzetek, Szentesi Morzsák és a Történelem Sodrában című periodikáknak. Számtalan kiadvány, tanulmány lektora, szakdolgozatok opponense.

Helytörténeti kutatásainak eredményét szívesen mutatta be kiválóan megrendezett kiállításokon is. Hatvanöt kiállítás fűződik nevéhez, köztük a Koszta József Múzeum állandó helytörténeti kiállítása. Rendszeresen tartott levéltár-ismertető órákat, tárlatvezetést és várostörténeti sétákat. Az iskolai oktató-nevelő munkát segítette az általános iskolás csoportoknak tartott helyismereti foglalkozásokkal.

A hagyományörzéshez és honismerethez kapcsolódó civil kezdeményezések iránt is felelősséget érzett. 1977-ben kapcsolódott be a honismereti mozgalomba. A főiskolai évek alatt kötelezte el magát a helytörténet kutatása mellett. Az országos versenyen különdíjat nyert diákköri dolgozata témáját is szülővárosa adta. 1986-ban újjáalakult a Szentesi Honismereti Bizottság. Ekkor kérték fel a titkári teendők ellátására, amely tisztséget 1989-ig töltötte be. A bizottság megszűnését követően is folytatta a honismereti munkát. A Csongrád Megyei Honismereti Egyesület tagjaként találkozóiknak nemcsak résztvevője, hanem aktív részese is volt. Állandó előadója volt az egyesület rendezvényeinek, írásai jelentek meg kiadványaiban, javaslataival segítette az egyesület munkáját.

Több szervezetnek, bizottságnak volt tagja, vezetője. A Magyar Levéltárosok Egyesületének 1987-től tagja, az Alföldi Szekciónak 1997 és 2002 között vezetője volt. A Hazafias Népfront Szentes Városi Honismereti Bizottságának tagja, három éven át titkára volt. A Magyar Történelmi Társulatnak 1982-től, Csongrád Megyei Elnökségének 1992-től tagja. A Városvédő és Városszépítő Egyesületnek 1987–1990, az Erdélyi Szövetségnek 1989–1994 között volt tagja. Tagja a szentesi Csallány Gábor Múzeum Baráti Körének, a Hajnal István Körnek, a Zalotay Asztaltársaságnak, a hódmezővásárhelyi Szeremlei Társaságnak. A Szentes Városért Közalapítvány és az Oppidum Csongrád Alapítvány kuratóriumának elnöke. Tagja volt a 425-ös Emlékbizottságnak és a Széchenyi Emlékbizottságnak is. A Révai új lexikona munkatársa (1995–2008). A felsorolt egyesületek, bizottságok munkáját kimagasló szakmai felkészültségével segítette.

Munkásságát több díjjal ismerték el. Erdemes Társadalmi Munkás (1988); Pro Urbe Szentes (1999); Csongrád Megye Közművelődéséért díj (2003); Csongrád Megyéért Emlékérem (2010); Honismereti Emléklap (2010). Levéltári munkásságának elismeréseként a kollégák egyhangú szavazata alapján 2009-ben az Oltvai Ferenc-díjat adományozták számára.

Szentes város történetét feldolgozó, termékeny munkássága példamutató a jövővendő helytörténészek számára, a jelen nemzedéket pedig egészséges lokálpatrio-

tizmusra és a szűkebb haza szeretetére neveli. Ahogyan nagyra becsült és szeretett tanára, dr. Nagy István címzetes főiskolai tanár fogalmazott „... a helytörténeti történelemszé avató munkásságát őszinte elismerés kíséri nemcsak a levéltárosok, hanem az ország ismert történészeinek körében is”.

Kevés a hely azt a példaértékű, értékes szellemi hagyatékot felidézni, amelyet kedves barátunk az utókorra hagyott. Annyi bizonyos, hogy eltökélten, rendkívüli intellektuális kíváncsisággal készült a tudományos pályára. Egyértelmű célja volt: levéltári kutatás, helytörténetírás. Munkáját az alapkutatói precizitás, a pontos múltrekonstrukció és a felkészültség jellemezte. Kutatói eredményeit remek íráskészséggel, kutatói szenvedélyéből adódó hitelességgel tette közkinccsé. Tiszta, igaz és tartalmas életet élt, helyén lévő ember volt. Összegzésként annyi biztonsággal kijelenthető, Labádi Lajos a példája annak, hogy igenis van pótolhatatlan ember. Tollban maradt tervei, ahogyan Ő maga is, hiányozni fognak. Nem csak szeretett családjának, de a levéltári szakma egészének és Szentés városának is pótolhatatlan a veszteség.

A Szentési és a Csongrádi Levéltár munkatársai nevében volt igazgatónk, a nagyra becsült kollégát és barátot búcsúztatjuk. Szakmai felkészültsége, elhivatottsága, helytörténeti munkássága, a honismereti mozgalom terén végzett tevékenysége, emberi „értékállósága” példa a jövő levéltárosai és minden lokálpatrióta számára. Emléke örökké élni fog, hiszen nevét 42 önálló, illetve társszerzőkkel írott könyve, 80 tanulmánya és 1419 újságcikke teszi megkerülhetetlenné a Dél-Alföld és Szentés históriájának tanulmányozásakor. Isten veled Lajos!

Tánczos Roland (Szentési Levéltár)
Georgiádes Ildikó (Csongrádi Levéltár)